

Kulturhistorisk rapport

Grusbakgård ved Døstrup

Hustomt fra jernalder

J.nr. ÅHM 5883

Udgravning forår 2016

Kulturhistorisk rapport udfærdiget af arkæolog Karen Povlsen

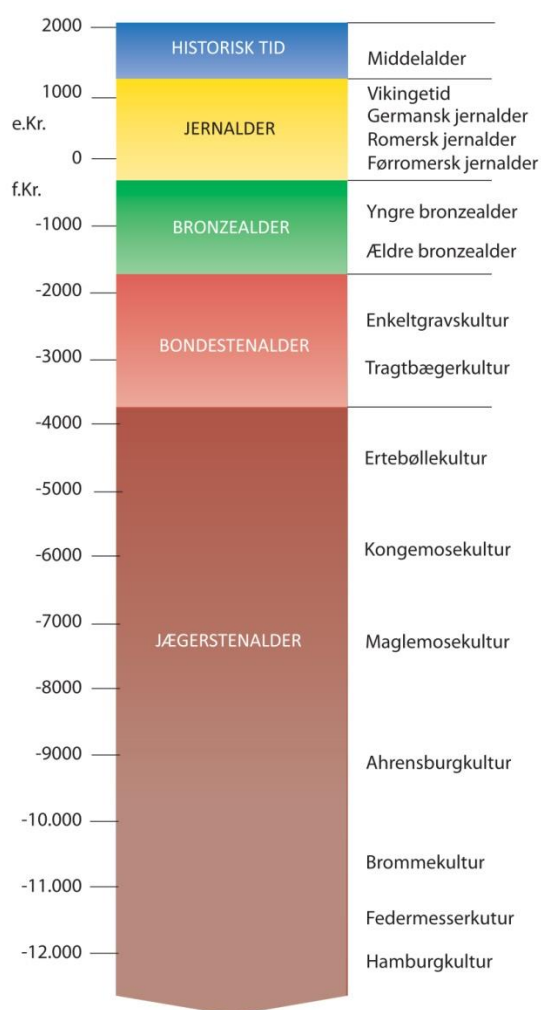
Telefon: 99 31 74 00

E-mail:

historiskmuseum@aalborg.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Lokalområdet i oldtiden	2
Undersøgelsens resultater	2
Udgravningsdata.....	4

Indledning

Med baggrund i en arkæologisk forundersøgelse blev en bosættelse, sandsynligvis fra jernalderen, undersøgt hvor en grusgrav skal udvide. Bopladsen består af et enkelt langhus af den treskibede type, som anvendes gennem store dele af forhistorien. Huset kan have været en enkeltliggende gård, men det er også muligt, at der har ligget flere lignende huse på marken længere mod syd for grusgraven.

Lokalområdet i oldtiden

Den undersøgte hustomt ligger på et plateau oven for en ådal, hvori Simested Å løber. Simested Å har været en væsentlig transportåre i forhistorien, idet den sammen med Lindensborg Å har bundet store dele af det østlige Himmerland sammen i en tid, hvor veje over land enten ikke eksisterede eller stadig var få og dårlige.

Lidt nord for udgravningen, inden for grusgravens område, er der tidligere registreret to gravhøje. Den ene, som lå der hvor der i dag er grusgrav, blev udgravet i 1970'erne, mens den anden ligger bevaret i grusgravens sydvestlige kant. Desuden er der mellem de to gravhøje udgravet en keramikovn fra jernalderen, før der blev gravet grus her.

Generelt er området rigt på gravhøje, mens andre spor fra forhistorien endnu er mere sparsomme. Dog er der vest for Døstrup, mellem Stenild og St. Rørbæk, udgravet en boplads og marksystemer fra jernalderen, og i sydkanten af St. Rørbæk er der ligeledes fundet en jernalderboplads.

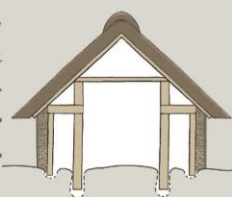
Undersøgelsens resultater

Hustomten var af den treskibede type, der bruges i store dele af forhistorien. Den udgravede hustomt var mindst 16-17 m lang, og ca. 4,7 m bred. Det er forholdsvis smalt, hvilket leder os til at gætte på, at den er fra jernalderen. Sandsynligvis har østenden været brugt som stald, og vestenden som beboelse for en familie, der har drevet marker og haft et husdyrhold på jorderne omkring gården.

Hustomten var det eneste, der blev fundet på det areal, hvor grusgraven nu skal udvides. Der kan være tale om

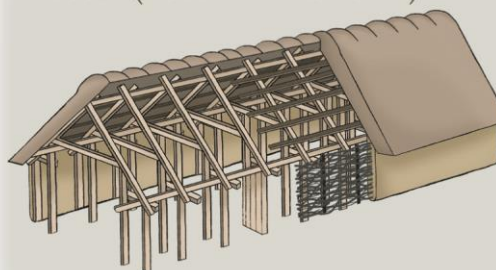
Det treskibede hus

I et treskibet hus bæres taget af to rækker af kraftige stolper, placeret ned igennem husets midte. Hustypen kaldes treskibet, da det i tværsnit kan opdeles i tre dele - mellem og på hver side af de to rækker tagbærende stolper.

Husene har haft stolper til ydervægge og andre opdelinger i huset - som skillevægge, båse til dyrene osv. - men disse er kun i heldige tilfælde bevaret. Husene er aflange og oftest 5-6 m brede. De kaldes derfor langhuse, når de er så lange, at de er brugt som bolig. Der er også mindre bygninger, som har været brugt som fx arbejdsrum og til opbevaring. Indgangene er i langhusenes lange vægge, og indrettes oftest med bolig i den ene ende (mod vest) og stald i den anden (mod øst).

Treskibede huse bygges i det meste af bronzealderen, jernalder og vikingetid - samlet en periode på omkring 2000 år (1.500 f.kr.-1.050 e.kr.).

en enkeltliggende gård, men det er også muligt, at der har ligget flere lignende huse på marken længere mod syd for grusgraven.

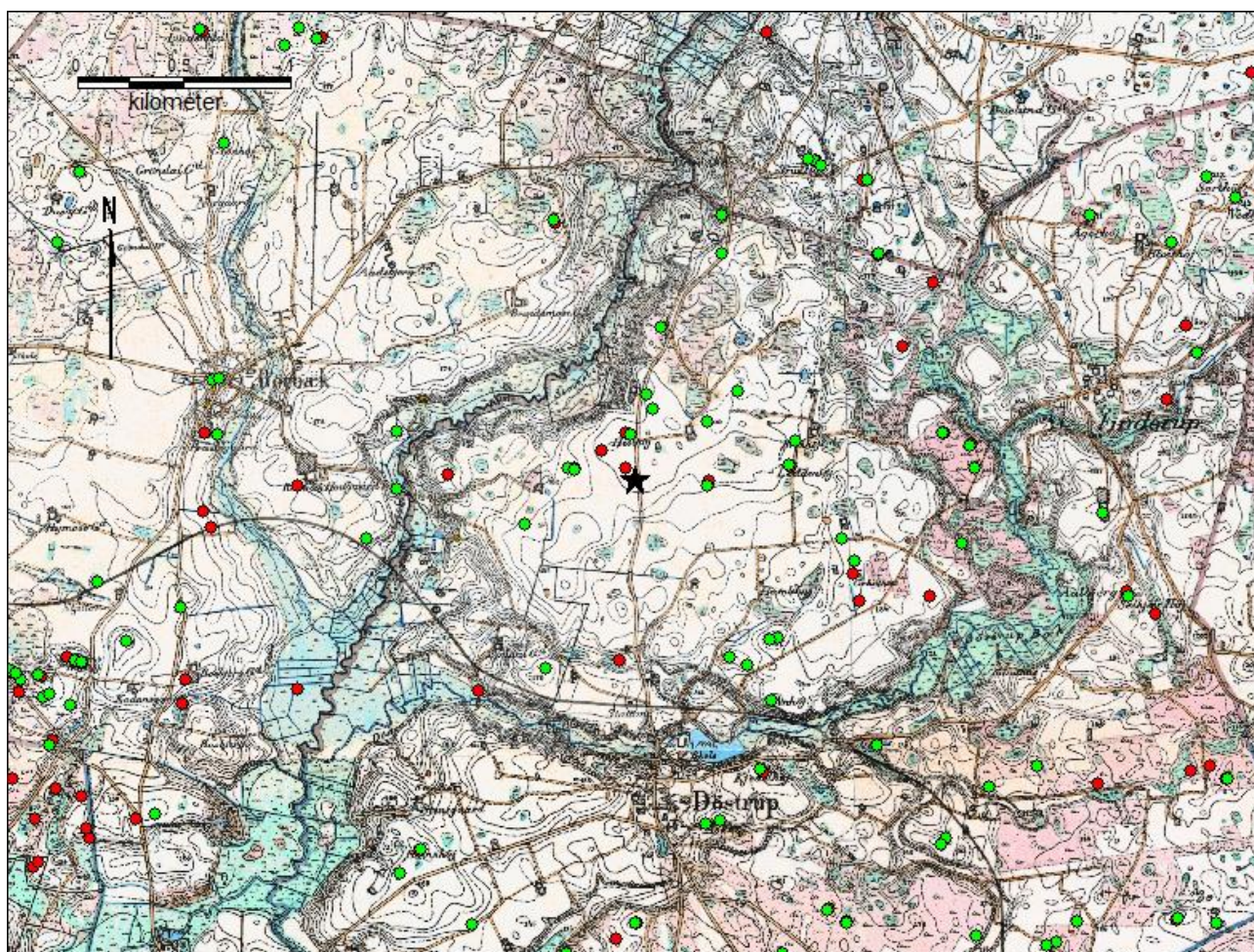

Fig. 1. Kort fra 1800-tallet over området. Hustumens placering er markeret med en sort stjerne. Registrerede fund og fortidsminder i området er markeret med røde prikker, mens gravhøje i tillæg også har en grøn prik.

Grusbakgård ved Døstrup

- Nordjyllands Historiske Museum jnr. 5883
- Fund & Fortidsminder: 120403 sb 76
- Kulturstyrelsen jnr. 15/02993
- Bygherre: Leo Nielsen
- Undersøgt areal: 310 m²
- Deltagere i udgravningen:
 - Arkæolog Karen Povlsen
 - Dokumentationsmateriale (fund, fotos, opmålinger m.v.) opbevares på Aalborg Historiske Museum, Vang Mark 25, 9380 Vestbjerg

